
Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum
II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakgimnáziuma

1075 Budapest, Wesselényi utca 38.

OM azonosító: 203061 - Telephely: 007

Tel.: (+361)342-4905, FAX: (+361)342-1984

E-mail: rakoczi@rakoczi.hu

Honlap: <http://www.rakoczi.hu>

Pedagógiai Program

Hatályos: 2018. szeptember 01.

Tartalomjegyzék

1. NEVELÉSI PROGRAM.....	5
1.1. Pedagógiai alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások	5
1.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	5
1.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	5
1.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	6
1.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai.....	8
1.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	12
1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	15
1.5. A pedagógusok feladatai	22
1.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	22
1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	23
1.5.3. A könyvtárostanárral feladatai	24
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 25	
1.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók	25
1.6.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók	26
1.6.3. Kiemelten tehetséges tanulók.....	27
1.6.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló pedagógiai támogatása... 32	
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 34	
1.7.1. Diákkörök.....	34
1.7.2. Diákönkormányzat	34
1.7.3. A DÖK működése	36

1.8.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	
	37	
1.8.1.	Szülői szervezet.....	37
1.8.2.	Véleményezési jog	37
1.8.3.	Együttműködési területek.....	38
1.9.	Vizsgák, felvétel szabályai	39
1.9.1.	Általános alapelvek	39
1.9.2.	A tanulmányok alatti vizsgák.....	39
1.9.3.	Közös szabályok.....	41
1.9.4.	Vizsgaszervezés	41
1.9.5.	A felvételi vizsga követelményei	42
1.9.6.	A felvétel helyi szabályai	43
1.9.7.	Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének helyi szabályai	43
1.9.8.	A szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései ..	44
2.	HELYI TANTERV	45
2.1.	A választott kerettanterv és szakmai kerettanterv megnevezése.....	45
2.2.	Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai	45
2.2.1.	Szakképzési tantárgyi struktúra és óraszámok.....	45
2.3.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	73
2.4.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	74
2.5.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	74
2.6.	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	74
2.7.	A választható érettségi vizsgatárgyak	74
2.8.	Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei.....	75

2.9.	Az iskolai közösségi szolgálat szerepe.....	75
2.10.	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	79
2.10.1.	Az iskolai beszámoltatás és számonkérés egységes alapelvei	79
2.10.2.	Az érdemjegyek egységes tartalma és megállapításának feltételei	80
2.10.3.	Az ellenőrzés és az értékelés módjai	82
2.10.4.	A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	84
2.11.	Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	85
2.12.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	85
2.13.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	85
2.14.	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	89
2.15.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	90
3.	SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK.....	92
3.1.	Projektoktatás	93
4.	AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS RENDJE	94
4.1.	Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje.....	94
4.2.	Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	96
5.	A SZAKKÉPZÉS SZAKMAI PROGRAMJA	97
6.	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK.....	98
6.1.	Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása.....	98
6.2.	A helyi tanterv és a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.	102

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Pedagógiai alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások

1.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Iskolánkban a 21. századi kompetenciák fejlesztését igyekszünk előtérbe helyezni oktató-nevelőmunkánk során. Diákjaink esetében az alábbi kompetencia területek fejlesztésére törekszünk:

- Kreativitás és innováció
- Kritikai gondolkodás és problémamegoldás
- Kommunikáció
- Kollaboráció

1.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

A legfontosabb célunk *az általános és széleskörű szakmai alpműveltség biztosítása* minden tanulónk számára, az egyetemes emberi és nemzeti értékeket fontosnak tartó személyiség alakítása, aki testi és lelki egészsége érdekében cselekszik, társas kapcsolataiban igényes, és mindennapjaiban a konstruktív életvezetés elveit követi.

A megvalósuló közismereti és szakmai alapozó oktatás szerves egységet alkot, és az egyéni képességek fejlesztésével biztosítja a fiatalok céljainak elérését.

Az általános és szakmai alapozó oktatás *megteremti a tudásnak és a készségeknek azt a bázisát, amelyek birtokában a tanuló az ismeretsajátítás körülményeitől eltérő környezetben is tudását és képességeit felhasználva cselekszik.*

Kielégítő általános műveltséggel rendelkezik, képes írott és szóbeli kommunikációra magyar és idegen nyelven, produktívan és kreatívan használja fel az információkat a továbbtanulás, az átképzések, a továbbképzések során is, megértve és elfogadva az egész életen át tartó tanulás fontosságát és szerepét.

Iskolánk a kompetenciaalapú képzés egyik bázisaként kiemelt céljának és feladatának tekinti a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztését.

1.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

Iskolánk a *gazdasági középfokú és felsőfokú szakemberképzésben* hosszú és eredményes múltra tekint vissza, ennek a múltnak hagyományait folytatjuk és mindig újat teremtve továbbfejlesztjük.

Fontos tevékenységünknek tartjuk a *tanárképzés menetében referenciainstítúciónként* részt vállalni.

Oktatási stratégiánk legfontosabb eleme: az *általános és szakmai műveltségterületek* egymást kiegészítő és megerősítő kapcsolata.

Az *oktatás* középiskolai, illetve a 2013/14-es tanévtől újra OKJ-s szakképző évfolyamokon folyik nappali és esti képzésformában.

Az iskola általános képzési modellje:

Középiskolai képzés:

Az oktatás a középiskolai szakaszban az általános iskola 8. osztályát befejező tanuló sikeres felvételi eljárásával kezdődik és érettségi vizsgával zárul.

Az érettségi vizsgára felkészítés 4 (hagyományos képzés) illetve 5 éves (intenzív nyelvi előkészítő) oktatási folyamatban valósul meg.

A „nyek”-es osztályokban az *első év alapfeladata a nyelvi ismeretek elmélyítése*. A következő két évben és a hagyományos képzésű osztályok 9-10. évfolyamain az általános műveltséget alapozó tantárgyak mellett megjelennek a szakmai orientációs tantárgyak. Az érettségi vizsgát megelőző két év feladata az általános műveltség elmélyítése és a pályaválasztás segítése, a sikeres érettségi vizsgára és a tanulmányok folytatására történő felkészítés.

Mindkét képzési formában az utolsó két évfolyamon biztosítjuk az emelt szintű oktatást a tanulói választásoknak megfelelően.

A 9-10. évfolyamok képzési szakaszának jellemzése:

A befejezett 8. osztály után felvételt nyert tanulók számára két illetve három év.

A „nyek”-es osztályok *első évfolyamán hangsúlyos a nyelvoktatás, az informatikai kompetenciák fejlesztése, a kommunikáció és az egyéni, hatékony tanulási technikák elsajátítása*.

A következő két évben illetve a hagyományos képzés első két évében ezeken az évfolyamokon az oktatásban a közismereti tárgyak oktatása a hangsúlyos. A tananyagterületeket a NAT és a kerettantervi ajánlások határozzák meg.

A közismereti oktatás során természettudományos tantárgyakat és humán műveltség tartalmú tantárgyakat, valamint egy vagy két idegen nyelvet tanulnak a tanulók. Fontos szerep jut a tanulók informatikai oktatásának, valamint általános információkezelési készségeik kialakításának.

A 11-12. évfolyamok képzési szakaszának jellemzése:

Az érettségi vizsgát megelőző két év.

Ezek az évfolyamok közismereti és szakmai tantárgyakat tanítunk.

Az informatika a 11. és 12. évfolyamon is jelen van, a humán művelség tartalmak oktatása folytatódik, érettségi vizsgára való felkészítéssel fejeződik be. A kötelező érettségi tárgyakból valamint a szakmacsoportos alapozó ismeretekből emelt szintű oktatás feltételeit is biztosítjuk.

A képzési szakaszt érettségi vizsga zárja. A sikeres érettségi vizsga lehetővé teszi a tanulók számára a jövő tervezését:

- a) közvetlenül, OKJ vizsga nélkül munkába állhat,
- b) szakmai képesítést szerezhet a szakmai specializációkon
- c) tanulmányait folytathatja egyetemen vagy főiskolán,
- d) a 2016/17-es tanévtől az érettségi vizsga komplex szakmai vizsgát is tartalmaz, ami munkakör betöltésére alkalmas végzettséget ad tanulóinknak.

A szakmai specializáció szakasza

Az OKJ-s szakképző szakasz a sikeres érettségi vizsgát követően indul és szakmai bizonyítvánnyal zárul.

Az OKJ-s képzés tartalma mindenkor a hatályos törvényi szabályozásnak megfelelő tartalommal, az érvényes OKJ és a felsőfokú képzést akkreditáló programok szerinti tartalmak és követelmények szerint folyik.

A felnőttoktatás

A szakképzésben esti tagozat működik, az alábbi szakmák esetén:

- 54 344 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző
- 54 81201 Idegenvezető
- 54 81 203 Turisztikai szervező, értékesítő

Tanárképzés

A gazdasági szakképzés tanárképzéséhez kapcsolódva referenciainstítúciónként segítjük a középokú szakmai képzések tartalmának, nevelés-oktatás módszerének megismertetését, gyakorlását mentortanárok segítségével. Hagyományosan a BME, Budapesti Corvinus Egyetem, ELTE jelentik hallgatói bázisunkat, de természetesen nyitottak vagyunk más intézmények felé is.

1.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

Az iskola oktatási-nevelési programjának céljai csak a mindennapi munkában *következetesen alkalmazott* eszközök és módszerek használatával valósíthatók meg.

A tanuláshoz szükséges *szövegértési és szövegalkotási képességek* fejlesztése lényeges eleme ennek a célrendszernek. Szükséges megismertetnünk tanulóinkat az írott, beszélt és képi kommunikáció legfontosabb elemeivel, a szabatos és világos érvelés és önkifejezés eszközeivel. Minden tantárgyban a magyar nyelv helyes használatára, a szókinccs gazdagítására kell törekedni a *nemzeti identitás* megteremtése érdekében is.

Mindenkinek biztosítani kell *tudása és személyisége egyéni fejlődését* figyelve egyedi és sajátos képességeire, motivációira a pedagógiai és tanítási módszerek minél szélesebb differenciálásával, vagyis, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A tanulóknak a *passzív befogadó attitűd kialakulásának elkerülése* és a manipulációk elleni védekezés céljából meg kell tanulni a feljűk irányuló *kommunikáció kritikai szemlélését*, elemzését, értelmezését.

A fiataloknak fokozatosan alkalmassá kell válniuk a gondolatok és fogalmak elemzésére, azok összerendezésére, a racionális gondolatmenet kialakítására. *Fontos a logikus összefüggésekben, rendszerben való gondolkodás, a különböző információk közötti eligazodás* képessége, a lényeges és a járulékos közötti különbségtétel.

Képessé kell válniuk az egész világra kiterjedő információáramlásba való bekapcsolódásra, a *legújabb információszerzési, -feldolgozási és -átadási technikák használatára*.

Szorgalmazni kell a *tanulói aktivitást*, fenntartani a *motiváltságot, tág teret adni az egyéni munkamódszereknek* és hozzásegíteni a tanulót egyéni tanulási stratégia kialakításához, valamint tanulási, tájékozódási módszerek megtanulásához a diák elvárásai szerint.

Az interpolációs képességek kialakítása csak tanulói aktivitással lehetséges. Ez a tanulás **állandó gyakorlás, problémafelismerés és megoldáskeresés**, folytonos önként vállalt aktivitás. Az elvégzett tevékenységek értékelése a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint történik.

Pontos, fegyelmezett, kitartó, önálló munkára, feladataik elvégzésének megszervezésére és munkájuk ellenőrzésére kell szoktatni a tanulókat - akár egyedül, akár csoportban dolgoznak - az autonómia és a felelősségtudat kialakítása érdekében.

Az iskolának a világot olyan felépítményként kell bemutatnia, amelynek alakítása mindannyiunk feladata, s nem olyannak, ami már befejezett alkotás.

A jogok és kötelességek tudatosítása a **demokrácia gyakorlásához** szükséges képességeket fejleszti. Fontos a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári létre felkészítés, a **természeti és mesterséges környezet felelős használata**. A gyakorlati életben felmerülő kérdésekre választ találni: pl. a **tudatos fogyasztóvédelem elsajátítása** és a különböző élethelyzetekben a tudásra épülő önálló vélemény kialakítására törekedni.

A **komplex személyiségfejlesztésben** fontos szerepet kapjon az önismeret - az erős és gyenge pontok felismerése, a fejlett és reális önértékelés, az önbizalom erősítése gyakori pozitív megerősítéssel, a kezdeményező és vállalkozó készségek, az ítélőképesség, az **erkölcsi és esztétikai érzékenység, az érzelmi intelligencia kialakítása**.

A személyiségfejlesztésben **meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre**.

1.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai nevelői munkánk alapvető *célja* tanulóink személyiségének szervezett, tervezett kibontakoztatása, a sokoldalúan fejlett, egészséges lelkületű személyiség kialakítása.

Mivel minden tevékenységformának személyiségfejlesztő hatása van, csak széleskörű tevékenységkészlettel érhetünk el eredményeket. Így *személyiségfejlesztési alapelvünk* az, hogy megjelölt feladatainkat az iskolai élet valamennyi megnyilvánulásánál, valamennyi tanórán, tanórán kívüli nevelési színtereken érvényesítenünk kell. Igyekszünk minden lehetőséget kiaknázni nevelési célkitűzéseink érdekében felhasználva a kompetenciaalapú pedagógiai fejlesztés sokszínű területét.

A *személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainkat* az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelveivel összhangban jelöltük meg: *értékközvetítés, a személyiség ösztönző funkciójának fejlesztése, a konstruktív életvezetés igényének megteremtése és a tanulóinkban rejlő képességek kibontakoztatása*. Törekszünk továbbá az erkölcsi, esztétikai, közösségi nevelés hatékonyságának fokozására, az előítéletek felismertetésére, a szocializációban mutatkozó hiányok pótlására, a viselkedési normák elsajátítására, a helyes, egészséges életmódot folytató, devianciákat kerülő személyiség kialakítására.

Feladataink teljesülése érdekében a személyiség komplex fejlesztését szolgáló tevékenységeink a következő területekre irányulnak:

Az értelem fejlesztése:

- pedagógiai tevékenységeinkkel (differenciált és csoportmunka alkalmazásával, sikerélményhez juttatással) fejlesztjük a tanulók motivációs bázisát;
- törekszünk az intellektuális tevékenység megszerettetésére, az önképzés, az optimális teljesítésvágy szükségletének kialakítására;
- lehetőséget, teret engedünk a kreatív kezdeményezéseknek, felkészítjük tanulóinkat a teljesítményhelyezethez való alkalmazkodásra (tehetséggondozó szakkörök, tanulmányi versenyek, nemzetközi projektekből való részvétel);
- törekszünk az érdeklődés élményekkel történő felkeltésére, a problémamegoldó tevékenység motiválására;
- valamennyi tantárgy keretén belül szükségesnek tartjuk a tanulás tanítását, a tanulásmódszertan hangsúlyos jelenlétét, egyéni módszerek, eljárások kialakítását.

Az érzelmek, a személyes képességek fejlesztése:

- pedagógiai munkánkban hangsúlyt fektetünk az önismeret fejlesztésére, az egészséges önvédelmi képességek elsajátítására (önismereti órák, osztályfőnöki órák, egyéni beszélgetések, iskolán kívüli lehetőségek);
- fontosnak tartjuk az önfejlesztő, stabil értékrendszerrel élő, helyes teljesítményértékeléssel, erős akarattal rendelkező személyiségek kialakítását;
- segítjük az érzelmi problémákkal küzdő, személyiségfejlődésükben zavart szenvedő tanulóinkat egyéni segítő beszélgetésekkel, illetve a gyermekvédelem egyéb eszközeinek felhasználásával.

A szociális képesség fejlesztése:

- a toleranciára való nevelésben, az empátikus készségek fejlesztésében, a megfelelő konfliktuskezelési technikák elsajátításában jelöljük meg fő irányvonalunkat, mely során széleskörűen alkalmazzuk a Szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterület fejlesztési programján alapuló ismereteket, továbbá igyekszünk hatékonyan alkalmazni a különféle tréningek nevelési lehetőségeit különböző tantárgyak keretei között
- törekszünk a helyes magatartási, viselkedési normák kialakítására, megerősítésére, a viselkedés alapvető erkölcsi értékeken alapuló betartására;
- a kooperatív készségek fejlesztésének területén fontosnak tartjuk a team-munka módszereinek elsajátítását, a véleménynyilvánítási készség kialakítását, a személyes felelősségen alapuló vélemények kulturált stílusban történő megnyilatkozását;
- a pedagógus hatékony modellközvetítő szerepének vállalásával minden területen fejlesztjük a hatékony kommunikációt, a döntéshozatal, a magabiztosság képességének gyakorlását (szóbeli feleletek, csoportmunkák, versenyek, diákönkormányzati feladatok);
- igyekszünk pótolni a szocializáció során kialakult kulturális hiányosságokat;
- segítjük a kötődési képességek fejlesztését, a közösségek szociometriai hálójának megismerését, a tartalmas emberi kapcsolatok igényének kialakítását;
- hazaszeretetre, a közösségek kulturális értékeinek megbecsülésére, a hazai és egyetemes kultúra kincseinek értékelésére nevelünk;
- fontosnak tartjuk, hogy tanulóink képesek legyenek eligazodni a jelen társadalmi változásokban, kialakítsák saját álláspontjukat a történésekkel kapcsolatban, és felelős állampolgárrá váljanak.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A testi-lelki egészség védelme, a helyes attitűd kialakítása az egészséges, kulturált életmód által valósul meg, ezért diákjainkban ezen életmód szükségletének kialakítását minden pedagógus személyes feladatának tekinti, mely a nevelőmunka egészét áthatja.

A teljes körű egészségfejlesztési programot nyomon követhető módon kell megtervezni, amelyet a nevelőtestület az iskolaegészségügyi szolgálat közreműködésével készít el.

Célunk, hogy a tanulóknak kialakuljanak az alábbi értékek:

- önmagukkal és környezetükkel szembeni érzékenység és felelősségérzet;
- életmód és egészségi állapot ok-okozati összefüggéseinek felismerése;
- testi és lelki egészség harmonikus megvalósítása;
- jövő tervezése és az életút tudatos építése;
- egészség- és környezetvédő magatartás;
- egészséges életmód, kiegyensúlyozott életvitel;
- önismeret
- munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet és a munka, pihenő idő megfelelő arányának kialakítása;
- elfogadó és segítőkész magatartás a beteg, sérült, fogyatékos emberek iránt;
- konfliktuskezelő kommunikációs képességek;
- nemiséggel kapcsolatos felelősségteljes magatartás;
- felelős döntéshozási képesség az egészségvédelem érdekében.

A program tartalma:

a) Az egészséges táplálkozásra való igény kialakítása

b) A mindennapos testnevelés, testmozgás

Intézményünk a mindennapos testnevelést – felhasználható erőforrásainkat figyelembe véve – a törvényi előírásoknak megfelelően felmenő rendszerben heti öt tanóra keretében biztosítja együttműködve a **MH Vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárral** a KatonaSuli/Honvéd Kadét program adta lehetőségek keretein belül.

- c) A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, betegségek elkerülése az egészség megóvása érdekében

A testi- lelki egészségfejlesztés alapját a mentálhigiénés szemlélet határozza meg.

Ennek fő alkotóelemei:

- tevékenység és terhelés harmonikus, kiegyensúlyozott aránya;
- helyes magatartás betegség esetén;
- egészséges, korszerű, rendszeres táplálkozás;
- helyes napirend, életrend kialakítása;
- az egészséget fenyegető környezetkárosító anyagok, környezeti ártalmak ismerete;
- önismeret, önkontroll, önbizalom, autonómia, személyiség megőrzése;
- pozitív életszemlélet elsajátítása;
- szorongás- és stresszoldó technikák alkalmazása; különböző (pozitív és negatív) élmények feldolgozása;
- emberismeret, empátia, alkalmazkodóképesség, nyitottság;
- problémamegoldó és konfliktuskezelő készség fejlesztése;
- döntési képesség, érzelmi kifejező készség fejlesztése;
- egyéni képességek, lehetőségek és célok összhangja;
- devianciák terén a függőséghez vezető motívumok feltárása, illetve szokások megelőzése, tudatosítása (az iskola drogstratégiája);
- egészségkárosító élvezeti szerek (alkohol-, nikotin- és kávéfogyasztás) megismerése;
- serkentők, nyugtatók, drogok alkalmazási területeinek pontosítása;
- szenvedélybetegségek (alkoholizmus, narkománia, egyéb függőségek) felismerése;
- a függőség egészségkárosító következményei;
- a konfliktus- és válságkezelés más, lehetséges megoldásai.

d) *A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése*

Az iskolai Házi rend, SZMSZ betartásával, betartatásával.

e) *A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás*

Területei:

- Baleseti óvórendszabályok ismerete, balesetek elkerülése.
- Közlekedési kultúra fejlesztése (a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, a tömegközlekedési eszközök használata, stb.)

- Az elsősegély-nyújtási alapismereteket az egészségnevelési program keretében tanítjuk, amely az osztályfőnöki és mentálhigiénés munkaközösség közreműködésével, támogatásával valósul meg.
- Az MH Vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárral kötött együttműködési megállapodás keretében a Katonai alapismeretek tantárgy oktatása során is tanítunk elsősegély-nyújtási ismereteket külső szakemberek bevonásával.

f) A személyi higiéné

Területei:

- rendszeres tisztálkodás szabályainak erősítése;
- időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködés.

A program színterei:

- tanórai foglalkozások;
- tanórán kívüli foglalkozások;
  - délutáni szabadidős foglalkozások (stresszkezelő, személyiségfejlesztő foglalkozások, vetélkedők);
  - kirándulások, sportprogramok.

Segítő szakemberek:

- egészségnevelő (biológia szakos tanár);
- iskolaorvos, védőnő;
- osztályfőnökök
- testnevelő tanár;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus.

Külső segítő kapcsolatok:

- szülők;
- gyermekjóléti szolgálatok;
- családsegítő szolgálatok;
- nevelési tanácsadók;
- tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottságok;
- gyermekvédelmi és ifjúságsegítő civil szervezetek
- rendvédelmi szervek.

1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola közösségfejlesztő munkájának alapvető **célja**, hogy a tanulókat megtanítsa a csoportos, hatékony együttműködésre, közös gondolkodásra és tevékenységre, valamint az alábbi magatartásformák kialakítására: bizalom, megértés, támogatás, együttműködési és konszenzuskészség.

A közösségi feladatok színterei a következők:

Tanulóifjúság közösségei

- az iskola, évfolyam közösségei;
- osztályközösségek;
- fakultatív csoportos órák tanulócsoportjai;
- kétszintű érettségi miatt kialakuló tanulócsoportok;
- diákönkormányzat.

Felnőtt közösségek

- nevelőtestület;
- munkaközösségek, szakmai és feladatközpontú munkacsoportok;
- egy osztályban tanító közösségek;
- azonos képzési formában tanítók közösségei;
- szülői munkaközösségek.

Osztályközösség

Fontos feladat az osztályfőnöki óra keretében az adott osztályt érintő gondok megbeszélése és a különböző problémák közös megoldása kölcsönös véleményformálással. Kiemelkedő szerepet tölt be az osztály diákbizottsága, amely minden osztályközösségnél a koordinációs feladatokban és az osztályt érintő kérdésekben képviseleti csoportként jár el. Nagyon fontos, hogy a megválasztott diák (jó értelemben vett) vezéregyéniség legyen, hogy az osztályfőnök véleményformáló pedagógiai módszerei általa is kihassanak az adott osztályközösségre.

Fakultatív csoportok/egyéni órák tanulócsoportjai

Ide tartozik a szakkör, képzőművészeti szakkör, stb.

A művészetekkel kapcsolatos szakkörök szerepe, hogy a tanulókat egy közös cél irányába mozgatva fejlessze úgy, hogy egymástól is tanuljanak.

Legfőbb célja az értékek elmélyítése, tiszteletben tartása, más területek ismereteinek alkalmazása és a kreativitás önmegvalósítás által történő fejlesztése.

Kétszintű érettségi miatt kialakuló tanulócsoportok

Legfontosabb feladata az osztályközösségek egyben tartása úgy, hogy más csoportokkal párhuzamosan is megvalósuljon a tanuláshoz szükséges közösség.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselésére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti. A diákönkormányzat a szervezéshez, érdekképviseleti módszerek elsajátításához szükséges közösségi csoport. Általuk panaszkezelési bizottság hozható létre. A csoportos feladatok megbeszélésénél a diákok saját maguk döntenek részfeladataik végrehajtásáról, amelynek kivitelezésében a diákönkormányzatot vezető tanár segít meghagyva a diákok szabad döntési jogát.

Célja, hogy a diákok megismerjék a demokrácia által adott lehetőségeket a nyilvánosság személyiségformáló ereje által. Megtanuljanak értékeket közvetítve önállóan véleményt nyilvánítani az őket érintő kérdésekben. Cél továbbá az is, hogy képessé váljanak megvédeni saját álláspontjukat és megvalósítani pozitív célkitűzéseiket. Ez a csoport szervesen kihat az iskolai diákközösség egészére és meghatározza a tanulói légkört.

Nevelőtestület

Egy különböző tudományterületek képviselőiből álló, szakmai munkaközösségekből felépülő heterogén közösség. Elsődleges célja az oktatási tevékenységen túl a tanulók irányába nyújtott példamutatás.

Munkaközösségek, szakmai és feladatközpontú munkacsoportok

Elsődleges feladatuk a szakmai tanácsadás, amely nemcsak a tananyag részletes kidolgozását jelenti, hanem az ehhez kapcsolódó esetleges szakirányú felvilágosítást. Rendkívül fontos az egységes követelményrendszer kialakítása, valamint a kölcsönös tolerancia, a pedagógiai módszerek megbeszélése és tiszteletben tartása.

Egy osztályban tanítók közösségei

Nagyon fontos a diákokkal kapcsolatos feladatok és tapasztalatok egyeztetése: pl. dolgozatok íratásának egyeztetése, tanult témakörök kapcsolati rendszerének egyeztetése, stb.

Azonos képzési formában tanítók közösségei

Az azonos képzési formában tanítók között kialakuló szakmai kapcsolatok annál is inkább lényegesek, hisz csak teljeskörű együttműködéssel érhetünk el valódi eredményeket. Az azonos feladatok, hasonló problémák megoldására létrejött közösségek többfélék lehetnek: pl. OKJ-s képzés, intenzív nyelvi előkészítő évfolyami képzés, KatonaSuli/Honvéd Kadét program, stb.

Szülői Szervezet

Maximálisan számítunk a szülők együttműködésére az iskolai élet szinte minden területén mind a nevelő, mind az oktató munkát ide értve. Folyamatos visszajelzést, megerősítést, kritikai gondolatokat várunk tőlük, hogy ezeket beépítve a napi munkánkba még hatékonyabban gyakorolhassuk feladatainkat.

Ebben a munkában segítenek a szülői értekezletek, fogadóórák, a Szülői Szervezet megbeszélései.

A fentiekben bemutatott közösségek ajánlott tevékenységformái:

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást, melynek elősegítésében minden fent nevezett csoportnak részt kell vállalnia, együtt kell működnie.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

Az iskolai sportkör: Tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök: A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör alapján is. A szakkörök indításáról – felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Diákétkeztetés: Iskolánk nem rendelkezik étteremmel illetve konyhával. Ezért azok a tanulók, akik igénylik, a BGSZC Arany János Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájának Nyár utca 9. szám alatti épületében található étteremben étkezhetnek. Az étkezésért fizetendő összeget a mindenkor hatályos jogszabályok alapján határozzuk meg. A tanulói hozzájárulás összegét - beleértve a kedvezményeket is- a pénztárban kell befizetni a kihirdetett határidőig, ahol ennek fejében a tanulók megkapják az étkezési jegyeket.

A könyvtár: Biztosítja a diákok számára a tanórákra, a versenyekre való felkészülést, a művelődést, a szórakozást szépirodalmi és szakirodalmi művek, tankönyvek helyben olvasásával és kölcsönzésével, elektronikus adathordozók és internet használatával.

A könyvtáros tanár tanóra keretében oktatja a diákokat a könyvtár használatára.

Közösségi helyet teremt számukra, különböző programok helyszínéül szolgálhat. A könyvtár lehetőséget biztosít arra, hogy a szakórákon a diákok, és a szaktanárok, az információszerzés különböző formáit, továbbá a könyv és könyvtár használatot gyakorolhassák.

Versenyek, vetélkedők: A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, stb.) versenyek, vetélkedők, amelyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken (OKTV, ÁSZÉV, egyéb közismereti és szakmai versenyek: pl. Kazinczy-verseny, stb.) való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a tanárok szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások: Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek.

Múzeumlátogatáshoz, művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások: A Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése céljából (különös tekintettel a hatékony, önálló tanulás, a szociális és állampolgári kompetencia valamint az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése érdekében) nem szakrendszerű oktatás keretében is történik oktatás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását a követelmények teljesítésére szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A gondviselőket – amennyiben az előadás az oktatási intézményen kívül történik – előzetesen értesíteni szükséges. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Az esélyegyenlőséget szolgálja az iskolai alapítvány támogatása, illetve a különböző pályázati források felhasználása.

Célkitűzésünk, hogy minden osztályunk évente legalább egy ilyen foglalkozáson részt vehessen.

Szabadidő-szervezés: A szabadidő-szervezés legfontosabb célja a tanulók szabadidejének tartalmas kitöltése, időbeosztásuk ésszerű megszervezése, esetleges tehetségük felkutatása, képességeik pozitív irányú fejlesztése. Ide tartoznak azok a közösségi programok, ahol több osztály diáksága közösen vesz részt olyan iskolai, vagy az intézményen kívüli programokon (kulturális programok, verseny, vetélkedő, stb.), ahol további ismereteket szereznek.

Iskolai ünnepélyek: Ezek egyrészt állnak a hagyományos iskolai rendezvényekből (tanévnnyitó, tanévzáró, szalagavató és ballagás), valamint a nemzeti ünnepekből, emléknapokból (Az aradi vértanúk napja, 1956-os forradalom ünnepe, kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja, 1848-as magyar forradalom és szabadságharc ünnepe és holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja). Fontos feladat az iskola névadójának, II. Rákóczi Ferenc emlékének ápolása, ehhez kapcsolódó iskolai rendezvények megszervezése a születésnapján. Az ünneplés módja és formája alapvetően sokféle iskolánkban. Szerepel ezek között a hagyományos iskolai ünnepély, múzeumlátogatás, külső helyszíneken tematikus

séták, filmvetítések és projekt alapú érzékenyítő, a diákok együttműködésére építő rendezvények. A projekt alapú megemlékezéseknél törekszünk a színterű, évfolyamonként változó projektfeladatokra, így minden évben más módon tudnak egy-egy ünnephez, emléknaphoz közelíteni tanulóink.

Iskolai hagyományörző tevékenységek: Ezek szervezése és lebonyolítása a pedagógusok és a DÖK feladata. A tanév rendje, állami ünnepek és megemlékezések, emléknapok méltó megrendezése. A környezetvédelem, fenntartható fejlődés kérdéskörét különböző programokon keresztül, általában projekt formában dolgozzuk fel.

Gólyatábor: A leendő 9. évfolyamosok részére augusztus végén szervezzük meg. Ebben a programban a diákok már a tanévkezdés előtt kötetlen formában megismerhetik egymást, osztályfőnököket, a diákönkormányzat vezetőit, az iskola vezetőit.

Karácsony: A karácsonyi ünnepkört osztály és iskolai szinten tartjuk meg.

Szalagavató: Célja, hogy az iskola, végzős diákjait Rákóczi-szalaggal tüntesse ki a 4 illetve 5 év alatt tanúsított tanulói munkájuk elismeréseként.

Ballagás: Hagyományosan két részből áll: az egyik része külső helyszínen zajlik, a másik pedig az iskolán belül. A ballagás során a végzősök köszönetet mondanak tanáraiknak, szüleiknek, majd átadják a Rákóczi-zászlót a következő évben érettségiző évfolyam képviselőinek.

Kapcsolat, ép és fogyatékkal élő gyerekek együttműködését és a másság elfogadását fejlesztő program: A projekt elsődleges célja megismertetni az ép tanulókkal a fogyatékkal élő gyerekek iskolában való működésének feltételeit, szokásait és céljait. Felhívni a figyelmet az esélyegyenlőség megvalósulásához szükséges szociális kompetenciák fontosságára, elsajátítani az együttéléshez szükséges alapvető feltételeket és ismereteket. Fontos megmutatni a tanulóknak azt, hogy a társadalmi együttélés egyik legfontosabb feltétele a másságra való nyitottság, empátia fejlesztése saját tapasztalati úton: diákjaink fogyatékkal élő gyerekekkel működhetnek együtt tanulópárok kialakításával. A projekt előzetes találkozásokból, előfoglalkozásokból majd közös tevékenységeken alapuló témánaphoz (pl. zenés-táncos, drámapedagógiai, kézműves stb.) áll, és értékeléssel zárul.

A program részét képezi a helyben végezhető iskolai közösségi szolgálatnak.

Díjazás, jutalmazás: Az iskola hagyományainak megfelelően háromszor kaphatnak elismerést munkájukért az iskola dolgozói. A tantestület dolgozóinak elismerése két fokozatban lehetséges: *Rákóczi-díjat* és *Rákóczi-gyűrűt* kaphatnak a tanárok. Ezzel az eredményes, kiemelkedő munkát díjazzuk.

A technikai személyzet elismerése a *Rákóczi szolgálatáért-díj*, amit azok a dolgozók kapnak, akik a tantestület kiváló dolgozóihoz hasonlóan a legeredményesebb munkát érték el az iskolában.

Az iskola diákjai közül a *Rákóczi-díjat* kap az a végzős diák, aki az iskola hírnevét öregbítve kiemelkedő teljesítményt nyújtott az intézményben.

Ezen díjak kiadásának rendjéről az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata rendelkezik.

1.5. A pedagógusok feladatai

1.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

-
- A változások és megőrzendő értékek mentén megfigyelhető a pedagógusok munkájának módosulása, kibővülése és színesedése is.
- Ennek legjellemzőbb területei illetve megnyilvánulásai:
- magas színvonalú oktató-nevelő munka,
- különleges bánásmódot igénylő tanulók integrált oktatása,
- osztályzási gyakorlat állandósága,
- tehetséggondozás és felzárkóztatás,
- projektszervezés, projektmenedzselés,
- pályázatírás, pályázatirányítás,
- tankönyvírás, tantervfejlesztés és tananyagfejlesztés,
- az IKT-kompetencia folyamatos fejlesztése,
- önképzés, folyamatos módszertani megújulás, ismeretszerzés,
- pedagógiai közéletiség,
- szakértői tevékenység,
- kompetenciaalapú képzésekben való részvétel, fejlesztő munka,
- fejlesztésekben való részvétel, együttműködés partneriskolákkal,
- egyéni korrepetáló, felzárkóztató órák tartása, dokumentálása
- nevelési feladatok bővülése, módosulása, konfliktuskezelői szerepek fejlesztése.

Az oktatás-nevelés folyamatos fejlesztése a taneszközök fejlesztésével is párosul.

- Ennek területei:
- szakképzési alapok, pályázatok és támogatások felhasználása korszerű oktatástechnikai eszközök (projektorok, aktív táblák, számítógépek, laptopok, korszerű szoftverek) beszerzésére és alkalmazására;
- minimum taneszközfejlesztések a közoktatást érintő mindenkor hatályos jogszabályok és a (szakmai) központi programok, szakmai és vizsgakövetelmények alapján;
- IKT eszközökkel támogatott tananyagok fejlesztése és folyamatos használata az oktatásban, a kapcsolattartásban az iskolán belüli és kívüli szereplőkkel.

1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök az osztályaért felelős pedagógus, aki végrehajtja a rá bízott feladatokat:

- részt vesz az osztályában működő diákönkormányzat szervezésében és működtetésében; tudatosan segíti a közösségi élet kialakulását, az önkormányzat dinamikus fejlődését;
- céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, önállóságuk, önkormányzati tevékenységük fejlesztésére;
- a rábízott közösség minél jobb megismerése és a koordináció érdekében látogatja osztályát más nevelők tanítási óráin és tanórán kívüli foglalkozásokon;
- nevelőtársaival kicseréli tapasztalatait, a felmerülő problémákat tanítványaival megbeszéli; szükség szerint tájékoztatja közvetlen felettesét, munkáltatóját;
- a gyermek pedagógiai jellemzését szülői értekezletek, fogadó órák keretében a tanuló gondviselőivel egyezteti;
- támogatja az elektronikus kommunikációt az iskolai levelező rendszerén keresztül;
- a szülőket az elektronikus ellenőrző útján folyamatosan tájékoztatja úgy, hogy minden fontos információhoz hozzájussanak, igyekszik bevonni az iskolai életbe őket;
- rendszeresen ellenőrzi - a szülői háttértől függően -, hogy a szülők a bejegyzéseket aláírásukkal, vagy egyéb úton tudomásul vették-e;
- a tanulók hiányzásainak megfelelő igazolását megköveteli, igazolás hiányában a házirend és a vonatkozó jogszabályok alapján intézkedik;
- pontosan, napra készen végzi a megbízatásával járó adminisztrációs teendőket; értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát, az iskola közösségi életében való részvételért jutalmaz és elmarasztal a jogkörében elérhető eszközökkel;
- folyamatos feladata osztályterme rendjének kialakítása, a tanulói eszközök állapotának megőrzése;
- az osztályfőnöki órákat a pedagógiai program alapján összeállított tanmenet alapján szervezi és valósítja meg;
- az iskolai munkaterv szerint előkészíti a tanulmányi kirándulásokat, illetve azokon részt vesz;
- az osztályfőnök a feladatköréhez tartozó területeken önállóan jár el, úgy hogy tájékoztatja közvetlen felettesét az elvégzett feladatokról.

1.5.3. A könyvtárostánár feladatai

Az intézményben könyvtár működik, melynek rendjéről a könyvtárostánár gondoskodik.

A könyvtárostánár jogállása:

A könyvtárostánár feladatait pedagógus munkakörben közalkalmazotti jogviszonyban látja el.

Általános feladatai:

- Ellátja a könyvtár vezetésével, ügyvitelével kapcsolatos feladatokat.
- A meghatározott nyitvatartási időben biztosítja a diákoknak a könyvtár zökkenőmentes használatát.
- Éves munkatervet készít a könyvtár működési feltételeinek és tartalmi munkájának fejlesztésére.
- Tanév végén és félévkor beszámolót készít, tájékoztatja a tantestületet a könyvtár tevékenységeiről, használatáról.
- Szervezi és lebonyolítja a könyvtár pedagógiai felhasználását.
- Részt vesz a könyvtár időszakai és soron kívüli leltározásában.
- Elvégzi a tankönyvi állomány selejtezését, szelektálását, illetve egy esetleges bővítéshez szükséges igényfelmérést (pl. szükséges polcok mennyisége).

Szakmai feladatai:

Teljes szakmai felelősséggel végzi az iskolai könyvtár állományalakítását az alábbiak szerint:

- Tervszerűen és folyamatosan végzi az állomány gyarapítását, a beszerzési lehetőségekről folyamatosan konzultál az iskola igazgatójával.

Egyéb pedagógiai és mentori feladatai:

- Kialakítja az egyéni fejlesztő és felzárkóztató órák helyét a könyvtár területén.
- Egyéni felzárkóztató órákat tart a szakértői véleményekben leírtak figyelembe vételével, melyet pontos dokumentációval (jelenléti íven vezeti, hogy mikor, milyen tartalommal/témával foglalkoztak) is alátámaszt.
- Ellátja a mentori feladatokat a 2 éves gyakornoki időt teljesítő pedagógusgyakornok(ok) mellett, az SZMSZ gyakornoki szabályzatának megfelelően.

Tankönyvfelelősi feladatai:

- Előkészíti a tankönyvrendeléseket: a munkaközösségek vezetőivel és a szaktanárokkal való egyeztetés alapján összeállítja a tankönyvlistát.
- Elintézi az iskolai tankönyvrendelést, a megrendelt tankönyveket átveszi, és megszervezi a kiosztást a diákok részére.
- Kapcsolatot tart a KELLO - val.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Minden tanuló egyedi, megismételhetetlen, különleges, minden gyermeknek egyéni szükségletei, igényei, lehetőségei vannak. Vannak olyan tanulók, akiknek különleges, speciális szükségleteik vannak, így nevelésük, oktatásuk speciális feladatot jelent a pedagógusoknak.

Intézményünk Befogadó Iskola címmel rendelkezik. A program keretében sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulókat is integráltan oktatunk. A különleges figyelmet igénylő tanulók egyéni igényekhez igazodó differenciált nevelésben és oktatásban részesülnek.

Különleges bánásmódot igénylő tanulók

1.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

A speciális kompetenciák fejlesztésének fontos területe a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása-nevelése. Iskolánk összetételében még kis létszámban vannak jelen az említett tanulók, de az integrált nevelés-oktatás szellemének megvalósítása érdekében szükségesnek tartjuk az idevonatkozó pedagógiai módszerek megismerését, alkalmazását, figyelembe vételét.

Az épület adottságai miatt a kerekesszékes tanulók akadálymentes közlekedését, oktatását nem tudjuk biztosítani. Célunk, hogy a társaikkal együtt nevelhető, fogyatékkal élő, vagy tanulási zavarral (diszlexia, diszgráfia) küzdő tanulók fejlődését az osztályban tanító pedagógusok mellett, a speciális igényeiknek megfelelő szakember, gyógypedagógus is figyelemmel kísérje. Az SNI-s tanulókat speciális tanítási és tanulási igényeinek megfelelően speciális taneszközökkel is támogatjuk.

A sajátos nevelési igényű tanulókat szakértői vélemény alapján, az eljárási rend betartásával mentesítjük egyes tantárgyak, tantárgyi részek minősítése, értékelése alól, részükre egyéni foglalkozásokat szervezünk.

Elkötelezett szakmai munkánkat mutatja, hogy az intézményünkben integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók eredményesen befejezik a középiskolai tanulmányaikat és céljaik szerint tovább tanulnak.

1.6.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkoruktól elvárhatóan tartósan és jelentősen alulteljesítenek. Társas kapcsolataikban problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek. Közösségbe való beilleszkedésük, szocializációs folyamatuk, személyiségfejlődésük nehezített.

A tanulási nehézséggel küzdő tanulókat differenciáltan oktatjuk és értékeljük. Részükre a szakértői véleményben rögzített tanulásszervezési módszereket, tantárgyi könnyítéseket, a fejlődésükhöz szükséges segéd- és taneszközök használatát biztosítjuk. Az alapvető készségek fejlesztésénél tanáraink munkáját fejlesztő pedagógus is segítheti.

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók szocializációs, alkalmazkodási és magatartásszabályozási problémáit a szakértői vélemény alapján segítünk megoldani.

Pedagógiai munkánk egyik *célja*, hogy segítsük az iskolai követelményrendszerrel, a társadalmi normáktól eltérően szocializált gyermekek beilleszkedési nehézségeit.

Az utóbbi években intézményünkben jelentősen nőtt a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulók száma. Ezen tanulóinkra jellemző a problémás szocializáció, a hiányos kulturáltságot tükröző kommunikáció, a gyenge tanulmányi motiváció, az intellektuális alulteljesítés.

Az említett gyermekek jellemzői a gyakori hangulatingadozások, az önértékelés és az identitás zavarai, a közösségi feladatrendszeren való gyakori kívülállás, az agresszív vagy feszült magatartás, illetve a kortárs kapcsolati problémák.

Feladatunk, hogy e problémás tanulók konstruktív tevékenységek, véleménycserék, beszélgetések formájában vegyenek részt az iskolai életben, s haladjanak tanulmányaikban. Ezzel megakadályozzuk az említett diákok spontán kirekesztődését vagy túlzott negatív hangadását.

- A gyermekvédelmi munka során *személyre szabott pedagógiai eljárásokkal*, a problémák egyéni kezelésével nyújtunk segítséget. *Segítjük a kudarcélmények*

feldolgozását, illetve speciális tréningekkel támogatjuk a közösségbe való beilleszkedés folyamatát.

- Az említett diákok motivációs bázisának megismerésére építve igyekszünk élni a *sikerélményhez juttatás, a dicséret, a pozitív megerősítés* módszerével.
- *Felzárkóztató, pótló foglalkoztatások szervezésével*, szükség esetén külön tanulásmódszertani, tanulástechnikai segítség nyújtásával biztosítjuk az elmaradt tanulók haladását.
- *Speciális osztályfőnöki órákon, személyiségfejlesztő tréningeken* fejlesztjük érintett tanulóink önértékelési, önismereti képességeit.
- Egyéni beszélgetésekkel törekszünk a *konfliktusok, agresszió, frusztráció feloldására*.
- Fontosnak tartjuk az *együttműködést a tantestületben* az őszinteségre, a titoktartásra, a segítőkészandéokra építve.
- *Beszélgetéseket kezdeményezünk a problémás tanulók szüleivel, szükség esetén igénybe* vesszük külső szakemberek segítségét.

Hisszük, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulókat integráló nevelés, oktatás sikerét, a támogató, befogadó, szeretetteljes iskolai légkör és a tanáraink megértő és lelkiismeretes szakmai munkája biztosítja.

1.6.3. Kiemelten tehetséges tanulók

Hitünk szerint minden tanulóban vannak olyan képességek, amelyek őt társadalmilag hasznos és egyénileg boldogságot, eredményességet nyújtó tevékenységi formákra predesztinálják. S vannak olyanok is, akikben egy-egy képesség olyan szintű, hogy az már valamely területen kiemelkedőnek számít, tehát tehetségről beszélhetünk.

A nevelő felelőssége, hogy a képességeket és a tehetséget az iskolai tevékenységek során felismerje és fejlesztéséről gondoskodják.

A tanulónak joga, hogy képességeinek érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön. Iskolánk hagyományait követve tehát egyik kiemelt *célunka* tehetséges gyerekek felismerése, az önkifejezési tevékenységek lehetőségeinek megteremtése, támogatása, az önkifejezési képesség ismereteinek tanítása, gyakorlása számukra.

Feladatunk az, hogy felismerjük, feltárjuk azokat a kompetenciákat és adottságokat, amelyek az oktatás folyamatában fejleszthetőek, a tanulót képessé teszik az önálló ítéletalkotásra, a kritikai szemléletmódra, az élet új helyzeteinek megoldására, hogy saját maga elé olyan feladatokat tűzzön ki, amelyek segítik az előrehaladást.

A tehetség **felismerését** segíti, ha a nevelő figyel a tanulók „különleges” megnyilvánulásaira:

- a tanuló manuális és motorikus képességeire,
- egy-egy tantárgy vagy egyéb területen megnyilvánuló kimagasló érdeklődésre,
- a gondolkodási stratégia egyéni voltára.

A tehetség sajátos módon megnyilatkozhat valamely speciális tanulási nehézség jelenléte kapcsán is.

A tehetségek, képességek kibontakoztatásának kiemelt feladatai:

- az iskolába belépő tanulók adottságainak és motivációinak megismerése, feltárása, a sajátos egyéniségek, az eltérő kompetenciájú gyerekek számbavétele;
- a tehetséggondozás egyénre szabott és sokoldalú fejlesztésének biztosítása;
- feltárni a tehetséges gyerekeket veszélyeztető káros hatásokat, és azokat ellensúlyozni a testi és lelki egészséges fejlődés biztosítása érdekében;
- biztosítani kell a tantestület egységes fellépését, ehhez a megfelelő kommunikációt az osztályban tanító kollégák, az osztályfőnök és az ifjúságvédelemért felelős szaktanár között;
- az iskolában végzett tanulók nyomon követése, tapasztalataik hasznosítása a tehetséggondozó tevékenységünk folytonos megújításában.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő eszközök, formák, módszerek:

A legfontosabb a tanórai oktató-nevelő munka során végzett tehetséggondozás:

- az egyénre szabott *differenciálás* pedagógiai módszereivel a különleges tehetség is felismerhető, foglalkoztatható;
- az egyénre szabott fejlesztési és nevelési elvek, programok kialakítása;
- a csoportbontásos és *kiscsoportos* foglalkozások;
- a *tanulói aktivitást* megkövetelő pedagógiai, oktatási *módszerek* alkalmazása;
- a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók *érdeklődésére*, a tanulók és pedagógusok *közös* tevékenységére, együttműködésére épüljön (*a projektoktatás*);

- a szövegalkotó és műértelmező képesség fejlesztése, ami lehetővé teszi, hogy a mintaértékű művek a személyiség szerves részévé váljanak;
- a tantárgyi integráció, a *komplexitásra* törekvés;
- képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével, ami a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez vezethet;
- az iskolai könyvtár, segédeszközök, az internet alkalmazása, önálló feldolgozást igénylő feladatok, pályázatok, gyűjtőmunka;
- a szabadon választható tantárgyak;
- egyéni foglalkozások rendszere (pl. versenyre, ill. továbbtanulásra való felkészítés);
- a tananyag különféle módszerekkel történő feldolgozása és a tanulói aktivitás növelése;
- együttműködés a pedagógiai szakmai szolgáltató intézményekkel, a tanulók központi foglalkozásokra történő irányítása;
- iskolák közötti kapcsolatok felhasználása, együttműködés új lehetőségek kihasználására;
- különösen a kiemelkedő képességű tanulók esetében fontos az önálló ismeretszerzési technikák megtanítása.

A tanórán kívüli tehetséggondozás módszerei:

- helyi versenyeken való részvétel, hisz a rendszeres vers- és prózamondó, szép kiejtési verseny, illetve az egyéb ilyen jellegű versenyek (pl. disputa verseny) az előadói készség kibontakoztatásának fontos színterei;
- országos versenyeken való részvétel (pl. OKTV, ÁSZÉV, FPPTI, MNB, Kazinczy-verseny);
- szabadidős foglalkozások: pl. múzeumok, színházak látogatása, tanulmányi kirándulások, névadónkhoz kötődő rendezvények, sportversenyek, stb.;
- továbbképzés, pályaválasztást segítő programok, tájékoztatók, rendezvények, továbbá pályaaorientációs tevékenységünkkel igyekszünk elsajátíttatni a munkaerőpiacon való eligazodást;
- vállalkozásokkal, egyetemekkel való kapcsolattartás;
- informatikai képzés és feladatok: pl. ECDL;

- külföldi csereutazás, nyelvtanfolyamok, ösztöndíjak biztosítása tanulóink számára;
- a tanárok személyes *példamutatása* és emberi kapcsolata a diákokkal (közös pályázatokon és külső intézmények által szervezett rendezvényeken, versenyeken való részvétel).

A tehetséggondozás konkrét formái tantárgycsoportok szerint:

Természettudományos tantárgyak esetében:

- A tanulási kudarcnak kitett tanulók diagnosztizálása a szakórákon. A tanulás akadályainak meghatározása (magatartási-, környezeti-, tananyagban lévő tényezők). Felzárkóztató foglalkozások tartása (egyéni foglalkozások, korrepetálások biztosítása).
- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése.
- A minél gazdagabb módszertani lehetőségeket felhasználva a tanulók aktív, cselekvő részvételének biztosítása a tanítás – tanulás folyamatában.
- Jutalmazás, elismerés, sikerélményhez juttatás.
- Szaktanárok együttműködése.
- Digitális eszköztár, könyvtár stb. használata.
- Tanulói képességek kibontakoztatása, képesség-kibontakoztató felkészítés.
- A szaktárgyak helyes tanulási szokásainak, célszerű bevésési módoknak az elsajátíttatása.
- Részvétel az országos és helyi szaktárgyi versenyeken, pályázatokon a lehetőségek függvényében.
- Kiállítások, dekoráció, dolgozatok, kiselőadások, prezentációk készítése.
- Múzeumok, csillagvizsgáló, meteorológiai állomás, stb. látogatása.
- Egyéni foglalkozások tartása, önálló ismeretszerzési technikák megtanítása.
- Iskolák közötti kapcsolatok felhasználása, együttműködés új lehetőségek kihasználására.
- Érettségire előkészítő, valamint egyéni foglalkozások tartása.

Társadalomtudományi tantárgyak esetében:

- A tanulók érdeklődésüknek megfelelően tehetséggondozó szakkörökön, fakultációkon vehetnek részt.

- Indulnak az OKTV-n, Kazinczy-versenyen, illetve más iskolai (pl. vers- és prózamondó, disputa) és országos versenyeken (pl. részt vesznek II. Rákóczi Ferencről szóló vetélkedőkön).
- A könyvtárban gyűjtő és feldolgozó feladatokat kapnak.
- Tananyag prezentációkat készíthetnek.
- A névadónkhoz kötődő szakmai programokon vehetnek részt.
- Múzeumokban és színházi előadásokon gyakorlati feladatokat kell megoldaniuk.
- Hely- és iskolatörténeti feladatokat kapnak.
- Interaktív oktatás keretében szaktantárgyi feladatokat oldanak meg az internet segítségével a számítógépen.

Idegen nyelvi képzés esetében:

- A nyelvvizsgára való felkészülés számtalan formáját alkalmazzuk, kiemelten az emelt óraszámú és kiscsoportos képzést.
- Az internet, IKT- eszközök használata kiemelten fontos.
- A külföldi iskolákkal cserecsoportok utaztatását szervezzük, pályázatok elnyerésével külföldi nyelvi kurzusokon való részvételt és ösztöndíjak elnyerését biztosítjuk egy-egy tanulónk számára.
- A tehetséggondozásban fontos a Francia Intézettel, a Fővárosi Önkormányzattal és a Microsoft Magyarországgal való együttműködés és a lehetőségek, a programok kihasználása. Fontos, hogy a diákokkal megismertetjük ezen intézmények által meghirdetett nemzetközi pályázatokat, ill. versenyeket és ezeken való részvételre buzdítsuk a tanulókat.
- Az országos és az internetes versenyeken való részvétel.

Az informatikai képzés esetében:

- ECDL vizsgára történő felkészítés.
- Az informatikai képzés és a szaktantárgyakkal való integráció megteremtése.
- Interaktív oktatás.

A szakképzést megalapozó tantárgycsoport esetében:

- Helyi és országos versenyeken való részvétel (pl. OSZTV ill. ÁSZÉV, tózsdeverseny).
- Interaktív képzésben vehetnek részt.

- Pályázatokon indulnak.

Testnevelés, mozgáskultúra:

- A hét minden napján a tanulók részt vehetnek a mindennapos testnevelés keretein belül röplabda, labdarúgás, kosárlabda és ezekkel azonos időben testépítés foglalkozásokon is.
- Rendszeresen, szünetekben, lyukas órában, szabadidőben három ping-pong asztal és egy csocsó asztal várja a játszani vágyókat.
- Egész tanévben szervezünk házi bajnokságokat, sportjáték versenyeket, sportágválasztóra, hideg időszakban korcsolyázni visszük diákjainkat.
- Lehetőséget biztosítunk kiemelkedő tehetségű tanulóinknak testnevelésből közép és emelt szinten is felkészülni a testnevelés érettségire.
- A BGSZC által meghirdetett versenyek rendszeres résztvevői vagyunk sportjátékokban, - röplabdában, kosárlabdában, labdarúgásban - és atlétikában.
- A Rákóczi-nap keretében zajló bemutatók, vetélkedések, versenyek nagyon népszerűek.
- Minden tanuló fizikai képességeit a NETFIT rendszer segítségével évente egyszer mérjük.
- Mindezek mellett rendszeresen be lehet kapcsolódni a diákszervezet által kínált kulturális és sport programokba, pl. gólyaprogramokba, Rákóczi-nap előadásaiba és versenyeibe.

1.6.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló pedagógiai támogatása

A tanuló rendkívül nehéz családi és szociális háttérből származó hátrányos helyzet.

A család rendkívül alacsony jövedelme miatt, a tanulók egészségi állapota gyenge. A gyerekek nem részesülnek olyan tapasztalatokban, amiket a középosztálybeli tanulók számára természetesen. Sokszor a szülői ház támogatása, motiválása hiányzik.

- Ezért szorosan együttműködünk az iskolaorvosi, fogorvosi és családorvosi hálózattal.
- Különleges figyelemmel és szeretettel biztonságos, támogató tanulási környezetet biztosítunk számukra.

- A hátrányos helyzetű tanuló motiválása, ösztönzése a pedagógiai folyamatok során, kiemelt feladatunk. Az egyéni sikerek a gyerekeket önálló tanulásra, további eredmények elérésére készíteti.
- Nagyon fontosnak tartjuk a szülői ház bevonását az iskolai életébe. Illetve nevelési, személyiségfejlődési kérdésekről előadásokat, beszélgető köröket szervezünk.
- A tanulók személyiségfejlődését támogatva segíteni kívánjuk a serdülő kori szerepbiztonság, az identitás kialakulását, valamint a felelősségteljes felnőtté válást.
- Fő feladatunknak tekintjük, hogy a tanulóknak fel tudjuk kelteni a tanulás iránti érdeklődést, sikerekhez juttassuk őket, és az önálló ismeretszerzés, az élethosszig tartó tanulás igényét kialakítsuk növendékeinkben.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1.7.1. Diákkörök

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, *a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés* érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolhatnak a nevelőtestület véleménye meghallgatásával:

- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében;
- tisztségviselőik megválasztásában;
- jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

1.7.2. Diákönkormányzat

A *tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére* diákönkormányzatot hozhatnak létre.

A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg öt éves időtartamra.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével **dönt:**

- saját működéséről;
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról;
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről;

A diákönkormányzat *véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet* a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Véleményezési jog

A diákönkormányzat *véleményét ki kell kérni:*

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához;
- az éves munkaterv elfogadása előtt, a tanulókat érintő programokat illetően;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a házirend elfogadása előtt;
- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál;
- a tanulói fegyelmi eljárás során.
- A tanítási napot a reggel nyolc óra előtt – az iskolaszék, ennek hiányában az iskolai szülői szervezet, közösség és az iskolai diákönkormányzat véleményének kikérésével – legfeljebb negyvenöt perccel korábban meg lehet kezdeni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, **a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni**, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

Az iskolai diákönkormányzat képviselőit az osztályok diákönkormányzatának (ODB) tagjai **nyílt szavazással** választják meg.

1.7.3. A DÖK működése

Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét *saját szervezeti és működési szabályzata* (továbbiakban SZMSZ) szerint folytatja. A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével.

Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ - t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

A *diákközgyűlés* összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

Az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az igazgató az iskolai diákönkormányzat vezetőségi ülésén és a diákközgyűlésen, a tanulói hirdetőtáblán keresztül, valamint az osztályfőnökök közvetítésével az osztályfőnöki órákon tájékoztatja a tanulókat.

A tanulók *kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban* egyénileg vagy választott képviselők, tisztségviselők útján *közölhetik* az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel.

A diákönkormányzat jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz jogszabálysértésre hivatkozással *fellebbezést* nyújthat be.

A diákönkormányzat kezdeményezésére a *nevelőtestületet össze kell hívni*.

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

Cél, feladat:

Mivel az iskola nevelőmunkája szülői közreműködés nélkül nehezen tud érvényesülni, ezért a *cél* olyan tartalmas, érdemi, és kölcsönös kapcsolat kialakítása szülő és iskola között, mely érvényesíti mind a szülőt, mind a tanulót, mind a pedagógust megillető jogokat, ugyanakkor ügyel kötelességeik maradéktalan betartására.

A kitűzött *feladat*: a megfelelő törvényi háttér betartásával, a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával a kapcsolat folyamatos fenntartása, élővé tétele.

1.8.1. Szülői szervezet

A szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező *szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre*.

A szülői szervezet a jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz jogszabálysértésre hivatkozással *fellebbezést* nyújthat be.

Az iskola és szülők közti tartalmas és érdemi munkakapcsolat kialakulásához figyelembe kell vennünk a szülőknek a köznevelési törvény által rögzített kötelességeit és jogait, hiszen a törvénymódosítás a korábban hatályos rendelkezéshez képest egyértelművé és pontosabbá teszi, milyen kötelezettségek terhelik, és milyen jogok illetik meg a szülőt. Ezek ismerete és betartása elengedhetetlen az eredményes együttműködéshez.

1.8.2. Véleményezési jog

A szülői szervezetet *véleményezési jog* illeti meg:

- az iskolai munkaterv elkészítésénél;
- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál;
- a fenntartó a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt;

- ha iskolaszék nem működik, az SZMSZ elfogadásakor az iskolai szülői szervezet, közösség véleményét kell beszerezni;

Az iskolai szülői szervezet, közösség *figyelemmel kíséri*

- a tanulói jogok érvényesülését;
- a pedagógiai munka eredményességét.

A tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől, az *e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.*

1.8.3. Együttműködési területek

Kölcsönös részvétel az értekezleteken, fegyelmi tárgyalásokon, elismerések, oktatási–nevelési programok, dokumentumok megbeszélése, véleményezése, információcsere (osztályfőnökök, szaktanárok segítségével) *a szülők és az iskola együttműködésének területei.*

Nevelőtestületi értekezletet kell összehívni a szülői szervezet, közösség, kezdeményezésére.

1.8.3.1. Az együttműködésben részt vevő szervezetek:

- Tanári szervezetek: tantestület, szakmai munkaközösségek.
- Szülői szervezet
- Vezetőség: igazgató, helyettesek.

1.8.3.2. Együttműködési keretek a szülők és az iskola között

A következő *események, alkalmak* adják szülők és iskola közti együttműködés lehetőségeit:

- szülői munkaközösségek, a szülői szervezet értekezletei,
- szülői értekezletek,
- előzetes egyeztetés alapján fogadóórák
- osztálykirándulások,
- osztályprogramok,
- iskolai rendezvények: szalagavató bál, Rákóczi-nap, ballagás, szóbeli érettségi vizsgák, ünnepek, megemlékezések, versenyek.

1.9. Vizsgák, felvétel szabályai

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szabályozza átfogóan az értékelést és a vizsgák rendjét, az alapszabályozást a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről teszi meg.

1.9.1. Általános alapelvek

A pedagógus a *tanuló teljesítményét*, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén *osztályzattal* minősíti.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

A *tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését* az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor *nem lehet fegyelmezési eszköz*.

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen *értesíteni* kell. A tájékoztatás ideális esetben folyamatos, bármilyen eszközzel történhet, szóban, írásban.

Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.

A *félévi és az év végi bukás fennálló lehetőségéről* a szülőt, tanulót az e-naplón keresztül az osztályfőnök tájékoztatja.

1.9.2. A tanulmányok alatti vizsgák

1.9.2.1. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak *a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához*,

- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;

- meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- ha a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. *A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.*

1.9.2.2. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló *abban az iskolában* tehet, *amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.*

A különbözeti vizsgákra *tanévenként legalább két vizsgaidőszakot* kell kijelölni, ami a tanév rendjében kerül meghatározásra.

1.9.2.3. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, *ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.*

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.

A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.9.2.4. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból
  - elkésik,

- távol marad,
- a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az *iskola igazgatója által meghatározott időpontban*, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

1.9.3. Közös szabályok

A vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor *írásban tájékoztatni kell*.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

1.9.4. Vizsgaszervezés

Tanulmányok alatti vizsgát *legalább háromtagú vizsgabizottság előtt* kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait meg kell meghatározni (ld. az alábbiakban).

A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – *vizsgabizottságának elnökét és tagjait* az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsga *vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért:*

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket;
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását;
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit;
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait;

- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök *feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.*

A *kérdező tanár* csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.

A *vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő.*

A *vizsga* reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három *írásbeli vizsgát* lehet megtartani. Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető *szóbeli vizsga*.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

A vizsgateremben egyidejűleg *legfeljebb hat vizsgázó* tartózkodhat.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, *az elnök egy alkalommal póttételt húzat* vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

1.9.5. A felvételi vizsga követelményei

A jelentkezőknek központi írásbeli vizsgát kell írniuk, majd felvételi elbeszélgetésre hívjuk be minden hozzánk jelentkező diákot.

A KatonaSuli/Honvéd Kadét programban résztvevő osztályba jelentkezők számára a fizikai alkalmassági teszt elvégzése is kötelező.

1.9.6. A felvétel helyi szabályai

A hozzánk jelentkező diákoknak központi írásbeli vizsgát kell írniuk, majd szóbeli elbeszélgetésre hívjuk be őket. A KatonaSuli/Honvéd Kadét programra jelentkezők számára fizikai alkalmassági teszt elvégzése kötelező.

A bejutás alapjai:

- *központi írásbeli vizsgán* elért eredmény. **Maximum 100 pont.**
- az *általános iskolában elért eredmény:* 5-7. év végi és 8. félévi magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, 1. tanult idegen nyelv osztályzatából tevődik össze. **Maximum 100 pont.**

A 9. évfolyamba történő *beiratkozás*kor bemutatandó dokumentumok:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonata;
- a gyermek személyi igazolványa;
- a gyermek lakcímkártyája;
- adókártya
- általános iskolai bizonyítvány;
- TAJ kártyát;
- szakértői bizottság véleményét (amennyiben rendelkezik vele)
- NEK adatlap

1.9.7. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének helyi szabályai

1.9.7.1. Tanuló másik iskolából való átvétele

Elsősorban *tanévkezdéskor javasolt*. Évközben való átvétel esetén, szükséges lehet különbözeti, osztályozó vizsga letétele, melyhez az intézmény felkészülési időt, szaktanári segítséget nyújt.

A *vizsgák időpontjai* az éves munkaterv szerint, és a jogszabályi előírásoknak megfelelően alakulnak.

1.9.7.2. Belső képzési forma váltása esetén

A fent részletezett módon járunk el.

1.9.8. A szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

Az átvételre, felvételre vonatkozó szabályok intézményi szinten egységesek. A hatályos jogszabályi előírásokat vesszük elsősorban figyelembe.